

МАКЕДОНСКА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ
И УМЕТНОСТИТЕ

НАУЧЕН СОБИР
СТО ГОДИНИ ОД БАЛКАНСКИТЕ ВОЈНИ
КНИГА НА АПСТРАКТИ

СКОПЈЕ, 3–4 ДЕКЕМВРИ 2012 ГОДИНА

СОДРЖИНА

Акад. Владо Камбовски
Македонска академија на науките и уметностите – Скопје

Од Балкански војни – до балкански мир: македонски аспекти _____ 9

I

1. Акад. Блаже Ристовски
Македонска академија на науките и уметностите – Скопје

Македонскиот фактор пред и во времето на Балканските војни _____ 12

2. Проф. д-р Владо Поповски
Правен факултет „Јустинијан Први“ – Скопје

Поразот на идејата за Македонија во Балканските војни – причини и фактори _____ 13

3. Акад. Иван Катарџиев
Македонска академија на науките и уметностите – Скопје

Мотивите за објавување на Балканските војни 1912 година и одбележувањето на нивната стогодишнина _ 14

4. Проф. д-р Симо Младеновски
Институт за национална историја – Скопје

Балканските војни, Македонското националоослободително движење и ВМОРО _____ 15

5. Проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев
Филозофски факултет, Институт за историја – Скопје

Реформи за мир или одлагање на конфликтот _____ 18

II

1. Проф. д-р Валентина Миронска Христовска
Институт за македонска литература – Скопје

Македонското прашање од 19 век и Балканските војни _____ 20

2. Проф. д-р Александар Трајановски
Институт за национална историја – Скопје

Учеството на македонските доброволци во бугарската армија во Балканските војни (1912-1913) _____ 22

3. Доц. д-р Александар Стојчев
Воен музеј на Македонија – Скопје

Воените дејства на вооружените формации на македонскиот народ во Балканските војни 1912-1913 година _____ 24

4. Проф. д-р Наташа Котлар-Трајкова / проф. д-р Вера Гошева
Институт за национална историја – Скопје

Судбината на цивилното население во Солун во времето на Балканските војни _____ 26

5. Проф. д-р Билјана Поповска / м-р Иванка Додовска
Правен факултет „Јустинијан Први“ – Скопје

Македонија сто години по завршувањето на Балканските војни _____ 28

6. Д-р Лина Жилина, Универзитет „Ломоносов“ – Москва
Д-р Димитар Мирчев, Универзитет ФОН – Скопје

Сто години по освојувањето и поделбата на Македонија: гео-политиката и гео-културата на Балканот во совремието _____ 29

7. Доц. д-р Африм Османи
Факултет за правни науки на Универзитетот ФОН – Скопје

Развитокот на правната наука, со посебен осврт на казненото право на Османлиска Македонија, сè до периодот на Балканските војни _____ 31

8. Д-р Дејан Маролов
Правен факултет – Штип

Балканските војни низ призмата на теоретската рамка на концептот на безбедносна дилема _____ 34

III

1. Проф. д-р Македонка Митрова / проф. д-р Марија Пандевска
Институт за национална историја – Скопје

Кралството Србија и Првата балканска војна: политички и дипломатски аспекти _____ 35

2. Проф. д-р Далибор Јовановски
Филозофски факултет, Институт за историја – Скопје

Цел и успех - Елефтериос Венизелос и Македонија во Балканските војни _____ 37

3. Стефан Влахов-Мицов
Институт за национална историја – Скопје

Балканските војни во бугарската историографија _____ 38

4. Проф. д-р Димитар Пандев
Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје

Погледите на А. М. Селишчев за македонскиот јазик во контекст на бугарската и на српската пропаганда (1914–1942) _____ 39

5. М-р Исмет Кочан, главен уредник
Издавачка куќа „Алманах“ – Скопје

**Турската историографија за Битката за Шаркој
(Учеството на македонските доброволци на
Галиполскиот фронт во Првата балканска војна)_____ 40**

6. Доцент д-р Фехари Рамадани / м-р Ѓула Челику
Државен универзитет – Тетово

**Ставот и дипломатијата на Австро-Унгарија кон
албанското прашање во времето на Балканските
војни _____ 41**

7. М-р Вера Лалчевска
Институт за меѓународни и развојни студии – Женева

**Размислувања околу Извештајот од Карнегиевата
комисија за Балканските војни и неговите автори _____ 43**

IV

1. Проф. д-р Билјана Ристовска Јосифовска
Институт за национална историја – Скопје

**Македонија во Балканските војни низ илустрациите на
руското списанието „Искри“ _____ 45**

2. Проф. д-р Лилјана Гушевска
Институт за национална историја – Скопје

**Дописникот на лондонски „Тајмс“ од Балканот за
Балканските војни _____ 46**

3. Д-р Шенер Билјали
Меѓународен балкански универзитет – Скопје

**Светското јавно мислење и Балканските војни.
Кумановската битка во светскиот печат _____ 48**

4. Проф. д-р Драги Ѓоргиев
Институт за национална историја – Скопје

Македонија во трудот „Македонското прашање и крајот на Балканската војна“ од Ахмед Салахудин _____ 49

5. Проф. д-р Тодор Чепреганов
Институт за национална историја – Скопје

Христо Силјанов и Првата Балканска војна _____ 51

6. Доц. д-р Марија Емилија Кукубајска
Филолошки факултет – Штип

Примери за пристрасно игнорирање на македонскиот идентитет: Роберт Каплан, *Балкански духови* _____ 52

V

1. М-р Никола Минов
Филозофски факултет, Институт за историја – Скопје

Власите во Балканските војни _____ 54

2. Проф. д-р Силвана Сидоровска-Чуповска
Институт за национална историја – Скопје

Политичките и просветните прилики во Велес (1912-1913) – Дописки во весникот „Право“ (1910-1913) и во списанието „Македонски глас“ (1913-1914) _____ 56

3. М-р Оливер Цацков
Институт за историја и археологија – Штип

Воените, економските и политичките последици од Првата балканска војна врз животот на народот во Штип и Штипско _____ 58

4. М-р Елена Јосимовска / М-р Верица Јосимовска
Институт за историја и археологија – Штип

**Сведоштва за Брегалничката епидемија во
1913 година _____ 60**

5. М-р Марија Коцева (Штип)

**Образованието во Штип во време на
Балканските војни _____ 61**

6. Д-р Кирил Барбареев
Факултет за образовни науки – Штип

**Образованието во служба на националните
идеологии _____ 62**

7. Доцент м-р Владимир Јаневски
Факултет за музичка уметност,
Оддел за етнокореологија – Штип

Комитското оро _____ 64

Д-р Марија Емилија Кукубајска
Филолошки факултет– Штип

**ПРИМЕРИ ЗА ПРИСТРАСНО ИГНОРИРАЊЕ
НА МАКЕДОНСКИОТ ИДЕНТИТЕТ: РОБЕРТ КАПЛАН,
*БАЛКАНСКИ ДУХОВИ***

Историјата не ја прават само победници, но и предавници или импровизатори на објективноста. Целта на овој труд е да анализира во *Балкански Духови*, *Патување низ историјата* (Каплан 2005) примери на непроверени стереотипи и необјективно прикажување, (дез)информирање, изоставање, некоригирање на стари информации и нерешавање на фалсификати во историските податоци за Македонија пред и во периодот на 1912-1913 година.

Трудот ја застапува потребата од транспарентно, одговорно и фактичко сведочење особено во документарни книги кои имаат историски аспирации. Проблемот на пристрасност, необјективност, игнорирање и манипулирање на историски вистини во односите на балканските соседи и нивните сојузни сили кон македонскиот народ перзистира и пред 100 години, но книгата на Каплан покренува нови историско-културолошки прашања за био-етиката во историската и патеписна литература, особено низ современото одговорно истражување на “Источното прашање” на Балканот. Во период на правење и растурање на држави во Отоманската империја, Каплан тенденциозно ја заменува одредницата македонски (народ) со бугарски, српски или грчки, без да контрастира најновите сознанија од современата историографија. Илустрациите се анализирани како пример за: 1) потребата од преиспитување на непроверени, недоволно информирани, тенденциозно индоктринирани,

политички пристрасни видувања и за 2) потребата од професионална и био-етичка одговорност во научната и дипломатска литература, во време на зголемена достапност на податоци.

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ:

Био-етика, непристрасно информирање, историско-културолошки фалсификати

ОРГАНИЗАЦИОНЕН ОДБОР

акад. Владо Камбовски – акад. Иван Катарџиев –
акад. Блаже Ристовски – акад. Георги Старделов – акад. Луан Старова –
проф. д-р Драги Ѓорѓиев – проф. д-р Наташа Котлар-Трајкова –
проф. д-р Македонка Митрова – проф. д-р Марија Пандевска –
проф. д-р Ирена Стефоска – проф. д-р Тодор Чепреганов –
проф. д-р Ахмет Шериф – проф. д-р Музафер Бислими –
проф. д-р Владо Поповски – проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев –
проф. д-р Далибор Јовановски – доц. д-р Шефкет Зеколи –
д-р Александар Стојчев

СЕКРЕТАРИЈАТ

акад. Владо Камбовски – проф. д-р Наташа Котлар-Трајкова –
проф. д-р Македонка Митрова – проф. д-р Тодор Чепреганов –
проф. д-р Ахмет Шериф – проф. д-р Музафер Бислими –
проф. д-р Владо Поповски – проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев –
д-р Александар Стојчев

СЕКРЕТАРИ

Вонр. проф. д-р Нуман Аруч – Нада Хаџи-Николова –
Гоце Алексоски

КОНТАКТНИ ИНФОРМАЦИИ

Македонска академија на науките и уметностите
Бул. Крсте Мисирков 2, Скопје, Република Македонија
Тел.: + 389 02 3235 400; Факс: + 389 02 3235 500
e-mail: congress@manu.edu.mk
Web: www.manu.edu.mk